

2020

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Jongbloedlocatie te Heerenveen

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk
0513-435024
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Jongbloedlocatie te Heerenveen

Gorredijk, augustus 2020

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

**© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2020). Quickscan Wet natuurbescherming/ Rho Adviseurs/ Ontwikkeling Jongbloedlocatie te
Heerenveen. Rapport 20132. Bureau FaunaX, Gorredijk.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeed bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.3	Zoogdieren	7
2.3.1	Vleermuizen	7
2.3.2	Overige zoogdieren.....	11
2.4	Reptielen en amfibieën	12
2.5	Vissen	12
2.6	Ongewervelden	12
2.7	Gebiedsbescherming.....	12
2.7.1	Stikstofgevoeligheid.....	13
2.8	Houtopstanden	14
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	15
3.1	Overzicht beschermde soorten	15
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	15
3.2.1	Algemene broedvogels.....	15
3.2.2	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	15
3.2.3	Zorgplicht	16
3.2.4	Houtopstanden	16
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	16
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	17
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
	Natura 2000-gebieden	- 3 -
	Wnb Houtopstanden.....	- 3 -

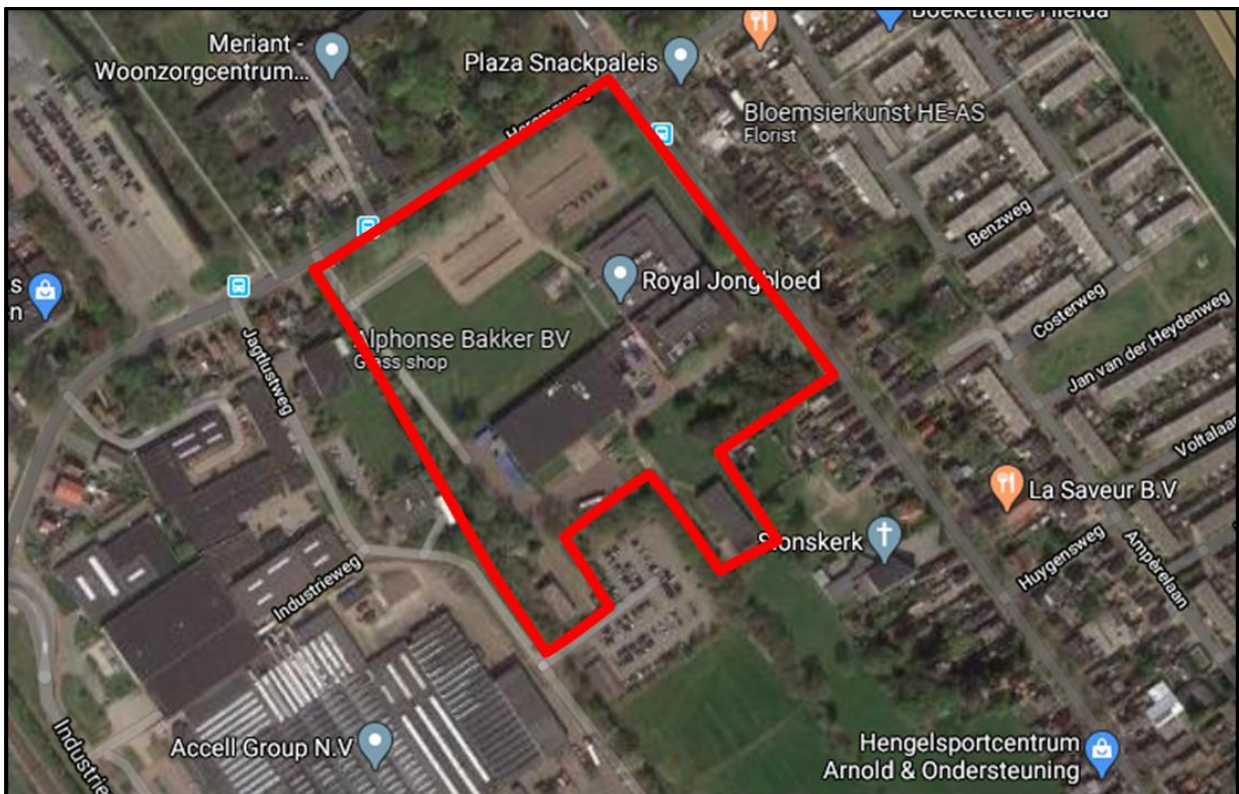
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens de bestaande bebouwing op de Jongbloedlocatie te Heerenveen te slopen om in de plaats hiervan een nieuw bedrijvenpand, een nieuw parkeerterrein en diverse nieuwe woningen en kavels te realiseren.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenoemde plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Heerenveen (Bron: www.google.com/maps).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op donderdag 30 juli 2020 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (20°C, windkracht 2, half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich zuidelijk binnen de bebouwde kom van Heerenveen en wordt bestempeld als de 'Jongbloedlocatie'. Op deze locatie is een kantoorpand, een aangesloten productiepand, een opslagpand en een chemiegebouw aanwezig. Hiernaast is er enkele kleinere bebouwing aanwezig, waaronder een fietsenstalling. Binnen het plangebied staan tevens diverse soorten bomen, waaronder eiken, kastanjes en abelen.

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Heerenveen.

Het planvoornemen bestaat uit het slopen van de bestaande bebouwing op de Jongbloedlocatie om in de plaats hiervan een kantoor-, productie en logistiekpand, een parkeerterrein en diverse nieuwe woningen en kavels te realiseren. Binnen het planvoornemen worden enkele bomen gekapt. Een overzicht van de voorgenomen werkzaamheden wordt weergegeven in afbeelding 1.2. Binnen het planvoornemen worden geen waterlichamen aangetast.

Figuur 1.2. Overzicht te realiseren bedrijvenpand, parkeerterrein, woningen en kavels en te verwijderen bomen (bron: Harry Ammerland, Royal Jongbloed).

Figuur 1.3. Impressie van het plangebied.

Figuur 1.4. De locatie van het kantoor- en productiepand (geel), het opslaggebouw (blauw) en het chemiegebouw (groen) binnen het plangebied (bron: www.google.com/maps)

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

In het plangebied zijn, naast gecultiveerde planten, soorten aangetroffen als Engels raaigras, witte klaver, madeliefje, paardenbloem, smalle weegbree, straatgras en brede weegbree. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: witte klaver, madeliefje, straatgras en brede weegbree.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. In het plangebied is één nest aangetroffen aan de noordzijde van het bestaande kantoor- en productiepand (figuur 2.2).

Dit nest was ten tijde van het veldbezoek in gebruik door een houtduif. Het nest van een houtduif is niet jaarrond beschermd. Daarnaast bevindt dit nest zich in een boom welke binnen de voorgenomen werkzaamheden niet zal worden aangetast. Binnen het plangebied zijn geen andere boomnesten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten kan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Aangetroffen houtduifnest binnen het plangebied (boven) en de locatie hiervan (onder, geel).

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van vogels welke over het algemeen in bebouwing tot broeden komen, zoals kerkuilen, huismussen en gierzwaluwen.

Kerkuil

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte in- en uitvliegopeningen voor soorten als kerkuil. Rond de aanwezige bebouwing zijn geen gaten aangetroffen welke groot genoeg zijn voor kerkuilen. Daarnaast biedt de bebouwing binnen het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen voor kerkuilen, zoals balkenconstructies. De aanwezigheid van kerkuilen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Gierzwaluw & Huismus

De bebouwing binnen het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van nestgelegenheden voor huismussen en gierzwaluwen. Deze soorten maken vaak gebruik van ruimten tussen en onder dak- en nokpannen op pannendaken. De verschillende gebouwen binnen het plangebied beschikken echter allen over een plat dak, zonder gegolfde dakpannen en/of dakplaten. Hiernaast zijn geen vergelijkbare ruimten aangetroffen rond de gebouwen binnen het plangebied, zoals geschikte gaten in muren of onder daklijsten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen en huismussen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in bomen en gebouwen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels. Zo is er, zoals hiervoor beschreven, een nest van een houtduif aangetroffen binnen het plangebied. Hoewel dit nest zich in een boom bevindt welke binnen de voorgenomen werkzaamheden niet zal worden aangetast, kunnen sloopwerkzaamheden een broedgeval verstoren. Binnen het plangebied kunnen tevens meer houtduiven tot broeden komen, en kunnen soorten als merel en roodborst tot broeden komen in hagen en struiken binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast kunnen soorten als scholekster tot broeden komen op de platte daken van de gebouwen binnen het plangebied.

- Binnen en vlak buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen echter in de broedtijd altijd vogels tot broeden komen waarvan de nesten weliswaar geen jaarronde bescherming genieten, maar echter wel beschermd zijn tijdens het broedproces (15 maart-15 juli).

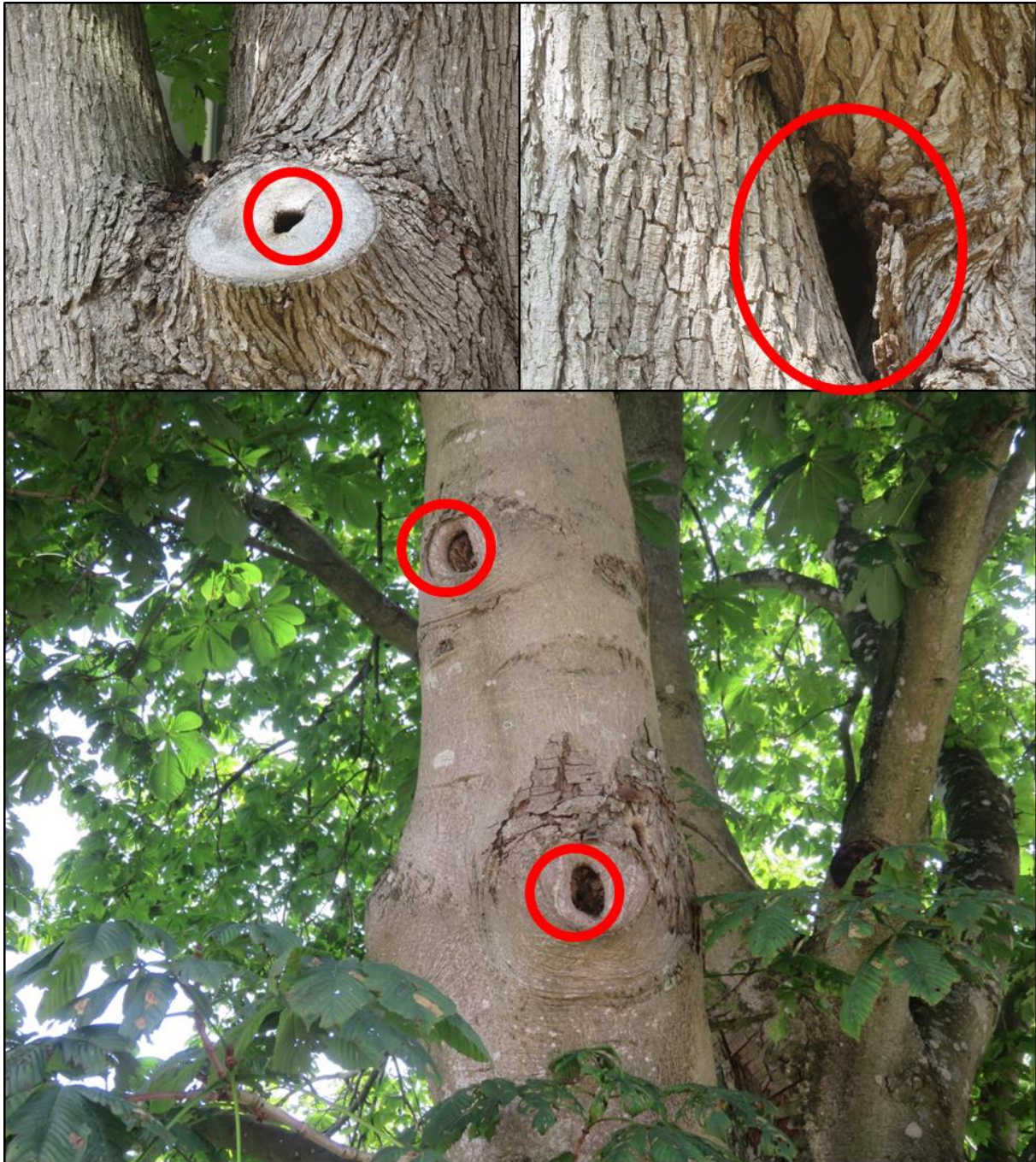
2.3 Zoogdieren

2.3.1 *Vleermuizen*

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen, in gebouwen in bomen of in andere kunstmatige bouwwerken.

De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomholten. Hiervan zijn er enkele aangetroffen. Zo zijn er diverse holten aangetroffen in een iep welke vlak tegen de zuidoostzijde van het kantoor- en productiepand staat (figuur 2.3).

Deze iep wordt binnen de voorgenomen werkzaamheden echter niet aangetast. Hiernaast zijn er ook enkele holten aangetroffen in een kastanje, welke binnen de voorgenomen werkzaamheden zal worden verwijderd (figuur 2.3). Deze boomholten lopen echter niet diep genoeg door in de kastanje om geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen te vormen. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen andere boomholten aangetroffen in de bomen welke binnen het planvoornemen zullen worden aangetast. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen welke binnen het planvoornemen zullen worden verwijderd kan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Potentiele boomholten in een iep (boven) en ongeschikte boomholten in een kastanje binnen het plangebied (onder) (rood omlijnd).

De bebouwing binnen het plangebied is ook gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Aan de zuidoostzijde en aan de noordwestzijde van het kantoor- en productiepand zijn stootvoegen aangetroffen welke geschikte doorgangen naar verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vormen (figuur 2.4, boven). Hiernaast zijn ook in de muren van het chemiegebouw stootvoegen aangetroffen. Aan de onderzijde van de daklaag van dit chemiegebouw is tevens een gat in de betimmering aangetroffen. Dit gat vormt ook een geschikte doorgang tot verblijfplaatsen van vleermuizen (figuur 2.4, midden). In de muren van het opslaggebouw zijn gaten in het metselwerk aangetroffen welke vergelijkbaar zijn met stootvoegen, en derhalve ook geschikte doorgangen tot verblijfplaatsen van vleermuizen vormen (figuur 2.4, onder). Uit een e-mailwisseling met de manager van Royal Jongbloed is gebleken dat de spouwmuren van het kantoor- en productiepand, het opslaggebouw en het chemiegebouw niet zijn na-geïsoleerd (Dhr. Harry Ammerland, e-mail communicatie, 31 juli 2020). De spouwmuren van deze gebouwen zijn daardoor bereikbaar voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwmuren van het kantoor- en productiepand, het opslaggebouw en het chemiegebouw binnen het plangebied kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Aan de zuidwestzijde van het kantoor- en productiegebouw is een stuk beplating aan de buitenzijde van het gebouw onder de daklijst afgebroken. Hierdoor is de achterliggende betimmering en spouw opgesteld en bereikbaar voor vleermuizen (figuur 2.5). Deze beplating is echter zeer recentelijk afgebroken (Dhr. Harry Ammerland, mondelinge communicatie, 30 juli 2020). Het is daardoor zeer onaannemelijk dat hier verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Het kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuizen zich hier in de toekomst zullen vestigen.

Figuur 2.4. Stootvoegen aan de zuidoost en noordwestzijde van het kantoor- en productiegebouw (boven), stootvoegen in de muur van het chemiegebouw en een gat in de betimmering van de daklaag van dit gebouw (midden) en gaten in het metselwerk van het opslaggebouw (onder).

Figuur 2.5. Afgebroken beplating onder de daklijst van het kantoor- en productiepand (links) en toegangen tot potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in de betimmering van het gebouw. (rechts)

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van één of meer vliegroutes van diverse soorten vleermuizen naar andere gedeelten van de bebouwde kom van Heerenveen. Echter, doordat de omgeving van het plangebied voldoende alternatieven biedt in de vorm van vergelijkbare gebouwen en boomrijen kan worden uitgesloten dat het plangebied onderdeel van een essentiële vliegroute vormt.

Door de aanwezigheid van veel bomen langs grasvelden biedt het plangebied naar alle waarschijnlijkheid diverse kleine foerageergebieden voor diverse soorten vleermuizen. De omgeving van het plangebied biedt echter dusdanig veel alternatieven in de vorm van vergelijkbare grasvelden, dat de aanwezigheid van essentiële foerageergebieden binnen het plangebied op voorhand kan worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwmuren van het kantoor- en productiegebouw, het opslaggebouw en het chemiegebouw kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen welke binnen het planvoornemen zullen worden verwijderd kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden voor vleermuizen binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens bron: NDFF) en habitateigenschappen kan de aanwezigheid van overige beschermde zoogdieren, zoals otter, waterspitsmuis en boomarterter op voorhand worden uitgesloten. Doordat er binnen het plangebied geen grote boomholten aanwezig zijn en geen waterlichamen worden aangetast kan worden uitgesloten dat leefgebied van overige beschermde zoogdieren wordt aangetast.

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde zoogdieren voorkomen, zoals veldmuis. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van overige beschermde zoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere licht beschermde soorten voorkomen, zoals veldmuis. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen kan op voorhand worden uitgesloten dat binnen het plangebied beschermde reptielen en amfibieën voorkomen.

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde reptielen en amfibieën binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals gewone pad geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Doordat er binnen het planvoornemen geen sprake is van het aantasten van waterlichamen, kunnen negatieve effecten op leefgebied van beschermde zoetwatervissen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) en habitateigenschappen. Door het ontbreken van geschikt voortplantingswater binnen het plangebied kunnen negatieve effecten op beschermde libellen(larven) op voorhand worden uitgesloten. Het voorkomen van andere beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld op basis van de afwezigheid van waardplanten van beschermde vlindersoorten.

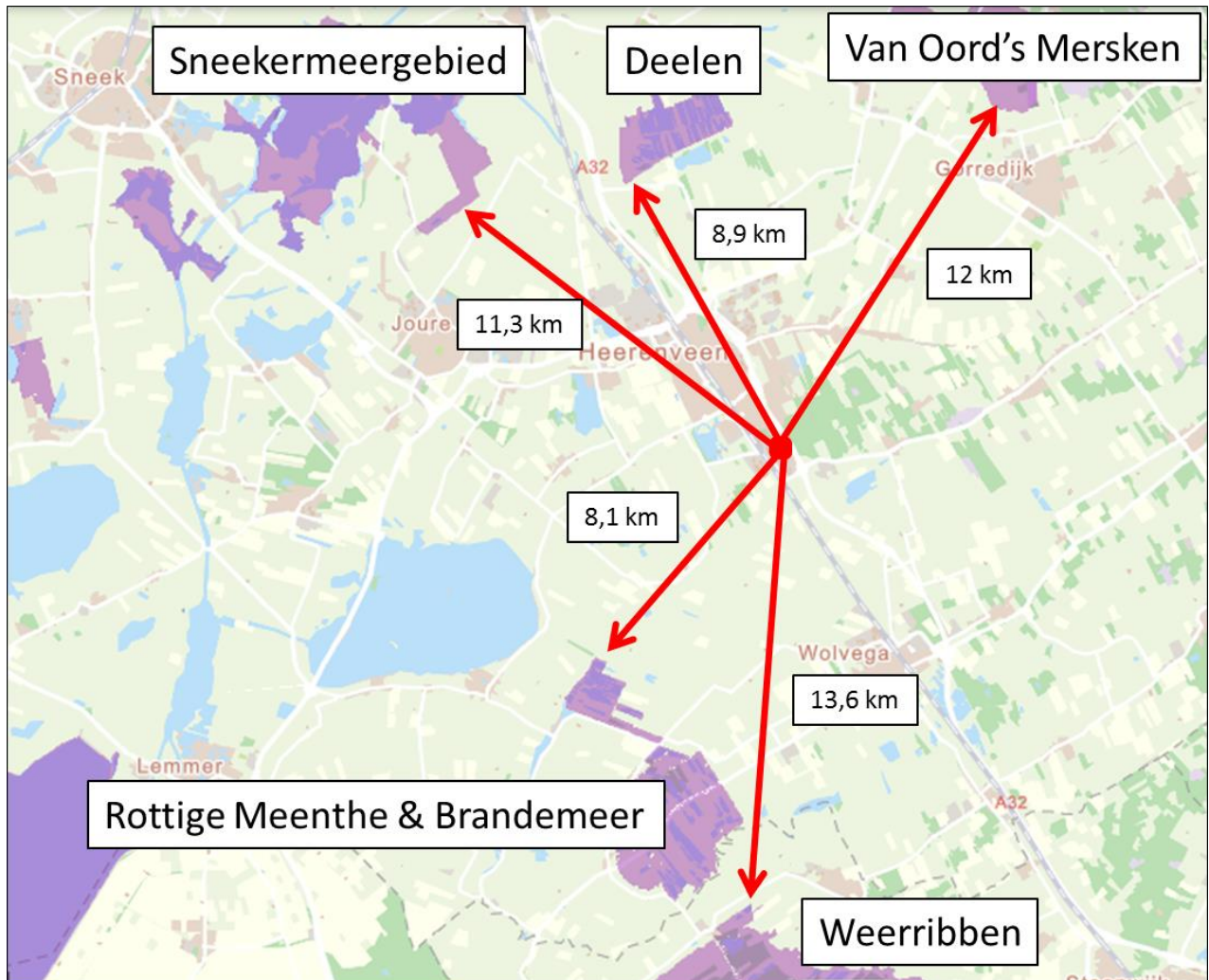
- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) of Natura2000 en is niet aangewezen als weidevogelkansgebied of ganzenfoerageergebied (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân). De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 8,1 km, 8,9 km, 11,3 km, 12 km en 13,6 km van de Natura2000-gebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, Deelen, Sneekermeergebied, Van Oordt's Mersken en Weerribben (respectievelijk, figuur 2.6). Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden (sloop en nieuwbouw diverse gebouwen, kavels en parkeerplaatsen) komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van mobiele werktuigen zoals graafmachines. Echter, door de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is er naar ons inzicht geen sprake van significant negatieve effecten op bovengenoemde gebieden. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een Aeriusberekening noodzakelijk is.

Figuur 2.5. Natura2000-gebieden (paars) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân).

- Negatieve effecten op Natura2000 gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden diverse bomen gekapt welke onderdeel zijn van enkele bomenrijen. Er is derhalve mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 4.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen.
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht
Houtopstanden	Meld- en/of herplantingsplicht	Mogelijk					Informeel bij de gemeente Heerenveen

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komen waarschijnlijk vogels tot broeden waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

3.2.2 Vleermuizen (verblijfplaatsen)

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied in de vorm van stootvoegen, gaten in dakbetimmering en afgebrokkeld metselwerk rond het kantoor- en productiegebouw, het opslaggebouw en het chemiegebouw kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Nader onderzoek dient plaats te vinden aan de hand van vier veldbezoeken per te overzien gebied, verspreid over twee perioden in het jaar; de kraamperiode (15 mei – 15 juli) en de paarperiode (15 augustus – 1 oktober). Tussen de bezoeken moet een minimale periode van 10 dagen zitten. De onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld binnen het plangebied, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 *Zorgplicht*

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten. Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.2.4 *Houtopstanden*

Binnen het plangebied worden diverse bomen gekapt welke onderdeel zijn van bomenrijen. Er is derhalve mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. We adviseren contact op te nemen met de gemeente Heerenveen voor meer informatie hierover.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grotendeels 15 maart-15 juli). Is dit niet mogelijk? → dan voor aanvang werkzaamheden broedvogelcheck uit laten voeren.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** Nader onderzoek kraamtijd en paartijd.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.
- **Meld en/of herplantingsplicht:** Informeren bij de gemeente Heerenveen.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bronnen internet

Google maps

<https://www.google.com/maps>

Synbiosis

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k19&topic=gevoeligheid>

Natura2000 gebieden Nederland

www.natura2000.nl

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Kaartenkijktudoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c47914of89c88abdd3>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Stichting Anemoon

<https://www.anemoon.org/>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.